

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha a soudkyně JUDr. Hany Veberové a JUDr. Jitky Hroudové v právní věci

žalobců	a/ I. L., narozeného dne ..., b/ nezletilé J. L., narozené dne ..., obou státních příslušníků Ruské federace, obou bytem v P. 9, O. 2457/7 obou zastoupených Mgr. Markem Čechovským, advokátem, se sídlem v Praze 1, Opletalova 25
proti žalovanému	Ministerstvu vnitra České republiky, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 936/3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 27. 9. 2019, č. j. MV-101091-3/SO-2019,

t a k t o:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobci se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhali přezkoumání a zrušení rozhodnutí ministra vnitra ze dne 27. 9. 2019, jímž zamítl rozklad žalobců a potvrdil rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, Odboru všeobecné správy, oddělení státního občanství a matrik, ze dne 16. 5. 2019, jímž nebylo vyhověno žádosti žalobců o udělení státního občanství České republiky.

Žalobní body

2. Žalobci v podané žalobě namítli, že s většinou jejich rozkladových námitek se žalovaný vypořádal deklarováním souhlasu s názorem prvostupňového orgánu a s některými z rozkladových námitek se nevypořádal vůbec. Žalovaný i správní orgán prvního stupně se omezili na argumentaci, aniž by zhodnotili konkrétní skutkové okolnosti případu žalobců, a proto žalobcům nezbyvá, než řadu svých rozkladových námitek opakovat a specifikovat i v rámci řízení před soudem.
3. Žalobci konkrétně namítli, že v jejich případě došlo k několika procesním pochybením, když podle jejich názoru správní orgán nesplnil povinnost stanovenou v ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, podle níž má správní orgán povinnost dbát, aby řešení odpovídalo okolnostem případu. Žalobci na výzvy správních orgánů k prokázání trestní zachovalosti a integrace na území - přes zmatečnost doručených výzev - řádně reagovali zevrubným popisem svého života a pobytu na území České republiky, doložili celou řadu nejrůznějších dokumentů a uvedli, že se snaží o veškerou možnou součinnost se správním orgánem. Okolnostem případu tak jednoznačně neodpovídá postup správního orgánu, který žalobcům sdělil, že doklady byly řádně doloženy, pozornost v řízení však převedl na nesouvisející doklad a až v odůvodnění zamítavého rozhodnutí vytýká účastníkům řízení nedoložení dokladů, jejichž doložení již o několik měsíců dříve účastníkům řízení potvrdil. Další pochybení správního orgánu prvního stupně spatřují žalobci v tom, že správní orgán vyzval prvního žalobce k prokázání pracovní integrace na území a nikoli k prokázání integrace rodinné a sociální. Není zřejmé, z jakého důvodu po té, co správní orgán seznal nedostatečnost integrace obou žalobců, pokračoval ve shromažďování dokladů pro vydání rozhodnutí a nepřistoupil rovnou k seznámení žalobců s podklady pro vydání rozhodnutí, čímž utvrzoval žalobce v tom, že došlo k prokázání integrace ke spokojenosti správního orgánu.
4. V odůvodnění posouzení žádosti správní orgán uvedl tvrzení, že v případě prvního žalobce nebyly doloženy doklady prokazující jeho integraci z hlediska pracovní a sociální. Takový závěr je podle názoru žalobce v rozporu se spisovým materiálem, když žalobce v rámci podání žádosti - a následně při třech doplněních žádosti - doplnil spisový materiál o nadstandardní počet listin a důkazů, s nimiž se však správní orgán nijak nevypořádal. Žalobce má za to, že za účelem prokázání své integrace unesl jak břemeno tvrzení, tak břemeno důkazní, avšak správní orgány obou stupňů jím tvrzené a prokazované skutkové okolnosti ignorovaly a uchýlily se k obecným a zkratkovitým závěrům.
5. Žalobci mají za to, že nebyl důvod pro zamítnutí jejich žádosti, tudíž jediná argumentace správního orgánu zásadou jednotnosti občanství v rodině ztrácí na opodstatněnosti. Pokud správní orgán neseznal splnění podmínky podle § 13 odst. 1 zákona o státním občanství, měl možnost zamítnout žádost nezletilé žalobkyně z tohoto důvodu. Samostatná nedostatečná integrita však bez dalšího neodůvodňuje, proč by, bez dalšího, měla být zamítnuta žádost žalobkyně o prominutí podmínky délky pobytu. V tomto směru žalobci namítají nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
6. Zásada jednotného občanství v rodině nemá žádnou oporu v zákoně, byť do určitého věku probíhá integrace primárně či až výhradně v rámci nukleární rodiny. Tento názor však nelze aplikovat jako nepřezkoumatelnou mantru bez dalšího na každé nezletilé dítě. V daném případě není možné bez dalšího považovat za dostatečný ukazatel nedostatečné integrace žalobkyně nezletilost a fakt, že rodiče žalobkyně jsou cizími státními příslušníky.

Žalobkyně zevrubně popsala svou integraci do společnosti a svá tvrzení podložila značným množstvím důkazů. Správní orgány se omezily pouze na obecná tvrzení o tom, že nezletilé dítě je závislé na rodičích a není schopno se samostatně do společnosti integrovat.

7. S uvedenou argumentací souvisí námitka, že v případě, že s ohledem na v řízení tvrzené a prokázané okolnosti a na právní argumentaci nezletilé žalobkyně týkající se její samostatné integrace do společnosti bylo namístě, pokud správní orgány argumentaci žalobkyně o její vlastní integraci do společnosti nepřisvědčily, řízení o společné žádosti rozdělit do samostatného řízení a rozhodnout o každé žádosti zvlášť.
8. Podle názoru žalobců je žalobou napadené rozhodnutí nezákonné a nepřezkoumatelné a je navíc značně formalistické. Podle názoru žalobců byly prokazatelně porušeny zásady správního uvážení, veškeré snahy žalobců spojené s precizací žádostí a reakcí na tři postupné výzvy správního orgánu přišly vniveč, správní orgán veškerá vyjádření a důkazy ve spisovém materiálu naprosto ignoroval a své závěry o nesplnění podmínky založil na obecných závěrech a domněnkách bez reflektování konkrétních okolností života žalobců. Takový postup je značně šikanózní a splňuje judikaturou vyjádřený přepjatý formalismus.

Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný správní orgán ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že z hlediska posouzení integrace žalobců do společnosti České republiky podle § 13 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky žalobci opakovaně uvádí důvody, které již byly předmětem vypořádání v rámci rozkladového řízení. Rodinou integraci posoudil ministr vnitra v odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se vypořádal s námitkami žalobců korespondujícími s námitkami v rozkladu. Žalobci tak nepřinášejí žádné nové skutečnosti a důkazy, kterými by prokázali integraci do společnosti České republiky ve smyslu § 13 odst. 1 zákona o státním občanství. Při respektování právního postavení nezletilé dcery a zásady jednotného státního občanství České republiky v rodině žalovaný zůstává v souladu s právním názorem vysloveným ministrem vnitra v napadeném rozhodnutí.
10. K námitce, že zákon o státním občanství umožňuje získat občanství České republiky osobám mladším 18 let samostatně, žalovaný uvedl, že v praxi k tomu dochází pouze ve výjimečných a specifických situacích u osob, které se svým věkem blíží dosažení zletilosti a jsou schopny se samy o sebe hmotně postarat a u kterých tak lze pozitivně hodnotit jejich pracovní integraci do společnosti České republiky. To však s ohledem na její věk není případ nezletilé žalobkyně, proto žalovaný námitku nepovažuje za důvodnou. Z hlediska nedůvodnosti uplatněných námitek žalovaný navrhl, aby Městský soud v Praze žalobu zamítl.

Řízení před správními orgány

11. Ze spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, byly zjištěny následující, pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:
12. Žalobce I. L. podal dne 22. 11. 2017 u Úřadu městské části Praha 9 žádost o udělení státního občanství České republiky, do které zahrnul i nezletilou J. Souhlas matky s udělením státního občanství České republiky nezletilé dceři je rovněž součástí spisu. Žalobce má na území České republiky povolen trvalý pobyt od 21. 8. 2006 a nezletilá žalobkyně od 21. 1. 2015.

13. Rozhodnutím ze dne 16. 5. 2019, č. j. VS-5091/835.3/2-2017, správní orgán prvního stupně žádosti nevyhověl a uzavřel, že účastník řízení neprokázal splnění podmínky ve smyslu § 13 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky a nezletilá žalobkyně nadto neprokázala splnění podmínky podle § 14 odst. 1 tohoto zákona. Nebyla prokázána dostatečná rodinná a pracovní integrace prvního žalobce, nedošlo k završení sociální integrace, přičemž nezletilá nesplňuje podmínku povoleného trvalého pobytu na území České republiky nepřetržitě po dobu pěti let. S ohledem na zásadu jednotného státního občanství České republiky v rodině správní orgán prvního stupně nezletilé žalobkyni tuto podmínku neprominul.
14. Proti uvedenému rozhodnutí podali žalobci včasný blanketní rozklad dne 29. 5. 2019, který následně na základě výzvy správního orgánu prvního stupně odůvodnili podáním ze dne 20. 6. 2019. V rozkladu žalobci označili napadené rozhodnutí jako nezákonné a nepřezkoumatelné, vytkli žalovanému procesní pochybení spočívající v porušení § 2 odst. 4 správního řádu, namítli nesprávný postup správního orgánu ohledně přerušení a pokračování v řízení o žádosti a posuzování vad žádosti, namítli nevypořádání se s doloženými doklady a poukázali na to, že účastníci řízení svoji sociální integraci do společnosti České republiky spatřují ve splnění všech tří linií, a to jak sousedskou sounáležitostí v domě, školní a mimoškolní aktivitou nezletilé dcery a sociální integrací v hudebním angažmá, kdy žalobce české kulturní tradice a osobnosti promítá do svých hudebních děl.
15. O podaném rozkladu rozhodl ministr vnitra žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 27. 9. 2019, rozklad jako nedůvodný zamítl a napadené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil s odůvodněním, že účastníci řízení neprokázali splnění podmínky ve smyslu § 13 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky. S ohledem na to, že do žádosti žalobce byla zahrnuta jeho nezletilá dcera, sdílí nezletilá dcera s ohledem na charakter společného řízení právní postavení účastníka řízení a v souvislosti s ním byla rovněž zohledněna soudní judikaturou uznávaná zásada jednotného státního občanství v rodině. Proto se ministr vnitra ztotožnil s právním názorem správního orgánu I. stupně vyjádřeným v napadeném rozhodnutí.

Řízení před soudem

16. Při ústním jednání u Městského soudu v Praze zástupce žalobců přednesl podanou žalobu a zdůraznil dvě linie své žalobní argumentace. Do první z nich, formálně procesní argumentace, zahrnul námitky nedodržení lhůty pro vydání rozhodnutí, iracionální postup správního orgánu prvního stupně, který žalobce třikrát vyzval k odstranění vad podání, aby po uplynutí šesti měsíců žádal o výpis z rejstříku trestů prvního žalobce z Ruské federace, aniž by jakkoli vyjádřil, jak mají tyto doplňující informace souviset s údajně nesplněnou podmínkou pro udělení českého státního občanství. Druhá linie argumentace, kterou žalobci nazvali argumentací faktickou, míří na tvrzený nedostatek pracovní integrace prvního žalobce v České republice. Žalobce zdůraznil, že na území České republiky žije čtrnáct let, má dvě pracovní (příjmové) aktivity – jednak mu plyne příjem z pronájmu nemovitostí, o které se sám stará, jednak působí jako uznávaný hudební skladatel s objektivě finančně ohodnocenými výstupy své tvorby, když pracoval pro BBC, složil hudbu pro Ivana Lendla k jeho výstavě děl Alfonse Muchy, hudbu si u něj objednal i producent akce International Prague Fashion. Žalobce tak má regulérní zaměstnání s finančními příjmy a neobstojí závěr, že není v české společnosti ukotven. O sociální integraci prvního žalobce svědčí právě umělecká tvorba se zaměřením na českou kulturu,

v případě nezletilé žalobkyně jde o nadějnou sportovkyni (gymnastku), která má zájem reprezentovat Českou republiku. Správní orgány nevyložily, co svým tvrzením o nedostatečné sociální integraci žalobců vlastně myslí. K námitce jednoty státního občanství rodiny zástupce žalobce u jednání uvedl, že je nepochybně objektivně možné, aby státní občanství získala jen nezletilá žalobkyně, nic nebrání tomu, aby měla dvě státní občanství. V jejím případě je rozhodnutí o neudělení státního občanství nepřezkoumatelné, když doložila svoji integraci a pokud měla být důvodem neudělení výjimky nedostatečná doba nepřetržitého pobytu nezletilé na území, měla být vyzvána správním orgánem k doplnění žádosti anebo mělo být rozhodnutí o neudělení občanství řádně odůvodněno.

17. Zástupkyně žalovaného správního orgánu u jednání soudu v plném rozsahu odkázala na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a na písemné vyjádření žalovaného k žalobě.
18. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním orgánem z hlediska uplatněných žalobních důvodů, jak byly žalobci vyjádřeny v podané žalobě. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“). Věc soud posoudil takto:

Posouzení důvodnosti žaloby soudem

19. Podle ustanovení § 7 odst. 1 zákon o státním občanství „státní občanství České republiky lze na žádost udělit fyzické osobě, která splňuje současně tyto podmínky: a) má na území České republiky ke dni podání žádosti po dobu nejméně pěti let povolen trvalý pobyt a po tuto dobu se zde převážně zdržuje, b) prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbyde dosavadní státní občanství, nebo prokáže, že pozbyla dosavadní státní občanství, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka na území České republiky, c) nebyla v posledních pěti letech pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin, d) prokáže znalost českého jazyka a e) plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, 3g) povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.“
20. Byť tedy správní soud souhlasí se žalobci v tom, že judikatura správních soudů ve věci udělování státního občanství prodělala vývoj, a to zejména ve prospěch žadatelů o získání státního občanství, když zdůraznila zejména zákaz libovůle při správním uvážení a rozšiřování důvodů se zdůrazněním základních principů správního řízení (viz zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2As 31/2005 – 78, či rozsudek téhož soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 5As 73/2009 – 91, oba dostupné – stejně jako všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu – na www.nssoud.cz), přesto žádné rozhodnutí nestanovilo, že by žadatel měl nárok na udělení státního občanství, byť by splnil podmínky podle ustanovení § 7 zákona o státním občanství „nadstandardním způsobem“.
21. Nejvyšší správní soud se vyjádřil k otázce zachování principu jednoty státního občanství rodiny jako jednoho z kritérií při rozhodování o udělení státního občanství v rozsudku ze dne 15. 1. 2013, č. j. 8As 31/2012 – 76, v němž dospěl k závěru, že „neshledal nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu ani v části týkající se neudělení státního občanství dcerám stěžovatele. Stěžovatel do společné žádosti o udělení státního občanství zahrnul i své dcery (na základě § 9 odst. 1 zákona o státním občanství), které byly v době

podání žádosti obě nezletilé a na stěžovateli existenčně závislé. Oběma dcerám byl trvalý pobyt povolen za účelem sloučení rodiny s cizincem - otcem. Účelem obecně uznávané zásady jednotného státního občanství rodičů a dětí [srov. čl. 6 Evropské úmluvy o státním občanství, publ. pod č. 76/2004 Sb. m. s.; nebo § 3 písm. a), § 3a, § 4, § 6 odst. 2, § 9, § 11, odst. 1 písm. d), e) a f) zákona o státním občanství] je ochrana rodinných vazeb a zabezpečení jednotného státního občanství celé rodiny. Jakkoli nelze tuto zásadu absolutizovat a odhlížet od konkrétních skutečností posuzovaného případu, stěžovatel musel být při podání společné žádosti srozuměn s tím, že žádosti jeho dcer budou posuzovány v úzké návaznosti na jeho vlastní důvody a rovněž, že výsledek posouzení jeho žádosti bude bezprostředně spjat s výsledkem posouzení žádosti jeho dcer.“

22. Městský soud v Praze je přesvědčen, že závěry výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu dopadají i na nyní projednávaný případ. Byť oba žalobci splnili z formálního pohledu příslušné podmínky podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o státním občanství, o čemž není mezi stranami žádného sporu, nelze odhlédnout od všech skutkových okolností daného případu, neboť žalobci jsou vzhledem ke svému věku dosud značně závislí na svých rodičích.
23. Jak Nejvyšší správní soud uvedl také v rozsudku ze dne 30. 1. 2014, č. j. 4As 142/2013 – 29, za takové situace, kdy žalobci vzhledem ke svému nízkému věku reálně teprve začínají navazovat hlubší vztahy k osobám stojícím mimo jejich rodinu a kdy jejich nejbližší rodinní příbuzní nezískali české státní občanství, nelze než souhlasit se žalovaným, že udělením českého státního občanství žalobcům by byl narušen princip jednoty státního občanství rodiny. Byť žalobci s tímto závěrem nesouhlasí, nepřinášejí nic, co by skutečně dokládalo, že by jejich vztah k osobám mimo její nejbližší rodinu byl hlubšího a dlouhodobějšího charakteru. Samotná skutečnost, že se starší žalobci zdržují na území České republiky deset let, že hovoří česky nebo že navštěvují mezinárodní školu, je v tomto směru nedostatečná, neboť navštěvování školních či dokonce předškolních zařízení a schopnost plynně hovořit česky vyplývá z plnění povinné školní docházky a z toho, že vyučovacím jazykem na školách je v České republice český jazyk (srov. § 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů), který se žalobci v důsledku plnění příslušných povinností podle školského zákona proto byli povinni naučit.
24. Zásada jednoty státního občanství rodiny nebyla v dané věci absolutizována, jak mylně namítají žalobci, neboť žalovaný zohlednil skutkové okolnosti případu, které určitým způsobem i vyhodnotil. Za stěžejní žalovaný přitom považoval to – a soud tento závěr akceptuje – že všichni tři nezletilí žalobci jsou dosud s ohledem na svůj nízký věk velmi vázání na svou rodinu, což ani samotní žalobci ve své argumentaci nijak nezpochybňují. Pokud by skutková situace případu byla odlišná, tj. pokud by zde žalobci žili sami a neměli by žádné významné kontakty na ostatní členy své rodiny, nebylo by uplatnění zásady jednoty státního občanství rodiny na místě. Odlišnému posouzení věci by nebránil ani nízký věk žalobců, neboť takový postup by umožňovalo ustanovení § 9 zákona o státním občanství. Není proto vyloučeno, aby nezletilý získal sám české státní občanství; v takovém případě by se však muselo jednat o jiné skutkové okolnosti, než které byly zjištěny žalovaným v dané věci.
25. Žalobci v podané žalobě namítali, že správní uvážení, uplatněné v napadeném rozhodnutí, není racionálním rozbořem celé situace a nepřihlíží k daným konkrétním okolnostem.

26. K uvedené námitce soud předesílá, že odborná literatura (např. Právníký slovník, autoři Hendrych D., Bělina M., Fiala J., Šámal P., Šturma P., Štenglová I., nakladatelství C. H. BECK, 3. vydání, 2009) uvádí, že správní uvážení, též diskreční pravomoc správních orgánů, je možné tehdy, když zákon poskytuje volný prostor k rozhodování v hranicích, které stanoví. Tento prostor bývá vyjádřen různě, například alternativními možnostmi rozhodnutí s tím, že je na úvaze správního orgánu, jak s těmito možnostmi naloží, nebo určitou formulací (slovním obratem „může“) a podobně. V moderním právním státě je odmítána možnost neomezené volné úvahy. K tomuto je dále třeba poukázat na již vícekrát opakované stanovisko Nejvyššího správního soudu (například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5A 139/2002 - 46 nebo rozsudek téhož soudu ze dne 13. 3. 2008, č. j. 5As 51/2007 - 105, oba dostupné rovněž na www.nssoud.cz), podle něž úkolem soudu není nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem.
27. Pokud tedy žalobci v podané žalobě namítali, že správní uvážení, uplatněné správním úřadem v napadeném rozhodnutí, není racionálním rozbořem celé situace a nepřihlíží k daným okolnostem, pak je z výše uvedeného zřejmé, že Městský soud v Praze mohl namítanou skutečnost hodnotit „pouze“ z hlediska splnění všech zákonem stanovených požadavků na rozhodování správního orgánu (žalovaného), nikoli však již v rámci kompetence správního uvážení, která plně přísluší pouze a jen rozhodujícímu správnímu orgánu (žalovanému). S ohledem na výše uvedené - po pečlivém uvážení a zhodnocení napadeného rozhodnutí - Městský soud v Praze dospěl k názoru, že žalovaný se ve svých rozhodnutích řádně vypořádal se všemi okolnostmi, které žalobci ve svém rozkladu namítali a uplatňovali, respektive že v napadeném rozhodnutí řádně a úplně zjistil skutkový stav a svým rozhodnutím nijak nevybočil právě z mezí a hledisek, které zákon o státním občanství upravuje při hodnocení žádostí cizinců o udělení státního občanství. Žalovaný správně přezkoumal dosavadní průběh řízení se zohledněním všech relevantních skutečností a s přihlédnutím k daným zcela konkrétním a žalobci opakovaně uváděným okolnostem tohoto konkrétního řízení rozhodl v rámci svých rozhodovacích pravomocí.
28. Městský soud v Praze proto nemohl přisvědčit názoru, že žalovaný nepřihlédl ke konkrétním okolnostem případu, když z napadeného rozhodnutí zcela jednoznačně, určitě a srozumitelně vyplývají úvahy žalovaného, týkající se všech relevantních okolností včetně odůvodnění toho, v čem je přesně spatřován důvod neudělení státního občanství.
29. Ani argument žalobců, týkající se splnění všech dalších podmínek pro přiznání státního občanství, nemohl způsobit změnu názoru soudu na důvodnost podané žaloby, neboť - jak si je sám žalobce nepochybně dobře vědom - na udělení státního občanství není žádný nárok, a to ani za předpokladu splnění všech ostatních zákonných podmínek. Již z dikce zákona (který uvádí, že státní občanství při splnění zákonem stanovených požadavků udělit „lze“) jednoznačně vyplývá, že státní občanství uděleno být nemusí i přes splnění všech zákonných požadavků. Žalobci se tedy mylí, pokud se domnívají, že splnění ostatních zákonných podmínek pro udělení státního občanství bez dalšího postačuje anebo žalovaného k udělení občanství přímo zavazuje.

30. Městský soud v Praze – ve shodě se žalobcem i žalovaným – musí znovu připomenout, že není dán právní nárok na udělení státního občanství. Koncepce právní úpravy státního občanství vychází z principu suverenity státní moci a je výsostným právem státu určovat podmínky, za kterých se nabývá a pozbývá státní občanství. Ani v případě splnění všech zákonných podmínek pro udělení státního občanství (ustanovení § 7 odstavec 1 zákona o státním občanství) nemusí být žádosti o udělení státního občanství České republiky vyhověno. Stát prostřednictvím svých orgánů rozhoduje na základě zcela volné správní úvahy, zda cizinci státní občanství udělí či nikoliv. I v případě volného správního uvážení však správní orgán musí respektovat stanovené procesní postupy a základní právní principy správního rozhodování a jeho rozhodnutí musí být přezkoumatelné, aby byla vyloučena libovůle při rozhodovací činnosti správního orgánu. Správní rozhodnutí, které bylo učiněno na základě volného správního uvážení, soud přezkumává pouze z hlediska, zda správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo je nezneužil (ustanovení § 78 odstavec 1 s. ř. s.). Jde-li, jako je tomu v daném případě, o zcela volné uvážení správního orgánu jako představitele suverénního státu, je třeba za meze správního uvážení považovat smysl a účel zákona o státním občanství a posoudit, zda správní uvážení je v konkrétním případě logickým vyústěním řádného hodnocení skutkových zjištění.
31. Z odůvodnění rozhodnutí obou správních orgánů je zřejmé, že správní orgány se žádostí žalobců podrobně zabývaly, náležitě zjistily skutečný stav věci a provedené důkazy řádně zhodnotily. Důvody, pro které nebylo žádostím žalobců o udělení státního občanství vyhověno, jsou z odůvodnění rozhodnutí obou správních orgánů zřejmé a soud je považuje za dostatečné pro závěr, že správní orgány nerozhodovaly na základě libovůle a při svém rozhodování nepřekročily zákonem stanovené meze správního uvážení ani správní uvážení nezneužily.
32. Byť žalobci obecně argumentují porušením zásady přiměřenosti a legitimního očekávání, údajnou libovůlí správních orgánů, nutností vyloučit svévoli a zajistit předvídatelnost, není soudu zřejmé, na základě čeho žalobci konkrétně dospívají k závěru, že tyto zásady byly v dané věci porušeny. Správní orgány v dané věci zjistily skutkový stav věci, který nebyl žalobci zpochybněn, a na jeho základě dospěly k příslušným právním závěrům za použití kritéria zachování jednotnosti státního občanství v rodině, který je správními soudy aprobevován. Toto kritérium a jeho použití není v rozporu ani s tvrzením žalobců, že splnili podmínku integrace podle § 13 zákona o státním občanství, neboť hledisko integrace není argumentačně silnějším než hledisko jednotného státního občanství v rodině. Městský soud v Praze z obsahu správních spisů a argumentace žalobců nezjistil nic, co by dokládalo, že žalobci mohla mít legitimní očekávání v tom směru, že jejich žádosti o udělení státního občanství bude žalovaným vyhověno (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2006, č. j. 6A 25/2002 – 59).
33. Správní orgány tak při svém rozhodování nerozšířily své úvahy nad rámec stanovený zákonem, ani nepožadovaly splnění podmínek, které zákon žadateli o udělení předmětného typu pobytu neukládá. K porušení zákazu libovůle tak nedošlo. Postup správních orgánů neodpovídá ani výkladu pojmu „libovůle“, jak jej učinil Nejvyšší správní soud právě v rozsudku ze dne 4. 5. 2006 č. j. 2As 31/2005 – 78, kde uvedl, že „libovůle nesmí existovat ani při posuzování splnění těch podmínek, které v zákoně výslovně stanoveny jsou. I při jejich posuzování je totiž žalovaný vázán obecnými ústavními principy a hodnotami, jako jsou zejména proporcionalita, rovnost, důstojnost, legitimní očekávání účastníků, právní

jistota, předvídatelnost a podobně.“ Podle názoru soudu postup správních orgánů obou stupňů nelze označit ani jako přepjatý formalismus, neboť při svém rozhodování neodhlédly od reálných skutkových zjištění a tyto posoudily z hlediska aplikace příslušných ustanovení právních předpisů.

34. K žalobcem konkrétně vymezeným námitkám soud uvádí, že neshledal důvodné námitky formálně procesní. Pokud žalobci namítají, že byli v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně opakovaně vyzýváni k doplnění své žádosti, pak ze spisu soud zjistil, že první výzvou ze dne 15. 6. 2018 (č. l. 30 správního spisu) byli žalobci vyzváni k odstranění vad jejich žádosti, respektive k označení důkazů na podporu jejich tvrzení, pak soud po přezkoumání obsahu spisu dospěl k závěru, že vydaná výzva má své racionální jádro, když vychází zejména z toho, co sám první žalobce v podané žádosti uváděl. Pokud jde o požadavek správního orgánu v podobě druhé a poslední výzvy ze dne 6. 12. 2018 na výpis z rejstříku trestů Ruské federace, ten se z uvedeného nepochybně poněkud vymyká, ani soud neshledal v tomto případě souvislost s okolností posuzované věci, která by snad měla vést k závěru o nesplnění některé z podmínek, které český právní řád formuluje jako podmínky, za níž se cizinec může o české státní občanství ucházet. Nicméně soud konstatuje, že toto vybočení správního orgánu prvního stupně samo o sobě nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Zároveň je ovšem nutno konstatovat, že stejnou výzvou byli žadatelé vyzváni k vyjádření a předložených relevantních dokladů, pokud od podání žádosti došlo ke změně některých skutečností v pracovním a rodinném životě žadatelů. Správní orgán prvního stupně tak touto výzvou znovu umožnil žalobcům předkládat důkazy na podporu svých tvrzení o dokonaném procesu sociálního začlenění do české společnosti. Stejně tak ani případné nesplnění lhůty k vydání rozhodnutí nevede k závěru o nezákonnosti rozhodnutí, neboť zákon o státním občanství ani správní řád s překročením maximální lhůty pro vydání rozhodnutí o dané žádosti takový následek nespojují. Žalobci ostatně nevyužili možnosti brojit proti nečinnosti správního orgánu legitimním prostředkem, jímž je správní žaloba na ochranu před nečinností, pokud tedy měli za to, že správní orgán prvního stupně je ve věci v určité fázi nečinný.
35. K faktické argumentaci žalobce v podané žalobě soud předně uvádí, že žalobcům lze přisvědčit v tom, že správní orgán prvního stupně v odůvodnění svého rozhodnutí nesmírně obsáhle a snad i nad rámec potřeby odůvodnění posuzovaného případu popisuje podrobně splnění jednotlivých podmínek získání státního občanství z pohledu žalobců, což rozhodnutí činí poněkud nepřehledným. Ani tento závěr však podle názoru soudu nemůže vést k závěru o jeho nezákonnosti a k nezbytnosti je v řízení před soudem zrušit. O nepřezkoumatelnost či zmatečnost rozhodnutí, jak tyto pojmy vnímá ustálená judikatura správních soudů, se totiž v této věci nejedná. Z odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí je zřejmé, že důvodem nevyhovění žádosti prvního žalobce byl závěr o nedostatečném doložení (prokázání) jeho pracovní integrace do české společnosti. Ministr vnitra v žalobou napadeném rozhodnutí o rozkladu již popsany nedostatek prvostupňového rozhodnutí odstranil, když tyto důvody vyjadřuje zcela jednoznačně a srozumitelně.
36. Městský soud v Praze se plně ztotožňuje s názorem žalobců, že pracovní integrace cizince do společnosti je nedílnou součástí jeho integrace sociální. Pokud jde o závěr, že první žalobce řádně nedoložil svoji pracovní integraci do české společnosti, má podle názoru soudu tento závěr oporu v provedeném řízení. Pochybnosti o pracovní integraci žalobce totiž přetrvávají. Správními orgány bylo zjištěno, že žalobce je v České republice evidován jako osoba bez příjmů. To samo o sobě nutně vede k otázce, z jakých finančních zdrojů

žalobce čerpá prostředky nezbytné pro život jeho i život jeho nyní už čtyřčlenné rodiny. Ze spisu je dále zřejmé, že žalobce nedoložil správním orgánům žádné konkrétní příjmy z umělecké činnosti, předložený přehled na č. l. 59 správního spisu se týká výhradně plateb poukázaných žalobci ze zahraničí. Předložená dohoda (smlouva po poskytnutí výhradního práva k hudebnímu dílu ze dne 14. 1. 2018 na č. l. 45 správního spisu) ohledně objednávek na umělecká díla jsou zcela nekonkrétní, neboť z nich není patrný ani rozsah díla, délka trvání spolupráce či výše nebo alespoň způsob stanovení výsledné odměny. Obdobně tvrdili první žalobce, že má finanční prostředky z pronájmu nemovitostí na území České republiky, tyto příjmy dokládá přiznáním k dani z příjmů fyzických osob, ale zisk z pronájmu vlastního majetku nesvědčí o pracovní integraci cizince do společnosti. Je třeba si uvědomit, že státní občanství je status, kterým je dovršen proces integrace cizince do dané společnosti, proto je namístě požadovat podrobné doložení toho, že pracovní integrace skutečně proběhla. To se však v nyní posuzované věci v případě prvního žalobce nestalo.

37. K námitkám žaloby, které směřují k nedostatečnému posouzení a odůvodnění situace nezletilé druhé žalobkyně soud uvádí, že námitky neshledal důvodnými. Podle názoru soudu se nemůže jednat o nezákonnost, jestliže správní orgán provede na základě zákonného zmocnění správní uvážení a dospěje k závěru, že v konkrétním případě nejsou splněny podmínky pro to, aby nezletilému cizinci prominul nesplnění podmínky doby nepřetržitého pobytu na území České republiky přede dnem podání žádosti o udělení státního občanství. Správní orgány obou stupňů v rozhodnutích uvedly, z jakých konkrétních skutkových i právních okolností mají za zjištěné a prokázané, že druhá žalobkyně podmínku délky pobytu nesplňuje, a otázka prominutí této podmínky je tedy předmětem uvážení správního orgánu. Správní uvážení, tj. hodnocení rozhodných skutečností rozhodujícím správním orgánem, nebylo v daném případě soudem shledáno v rozporu s obsahem spisového materiálu a odlišný náhled účastníka řízení na způsob hodnocení rozhodujících skutečností správním orgánem není sám o sobě důvodem pro zrušení rozhodnutí. V dané věci nebylo zjištěno, že by závěry správního orgánu nebyly podloženy dostatečně skutkovými zjištěními nebo s nimi byly v rozporu či že by se správní orgán nevypořádal se všemi odvolacími námitkami žalobce. Závěry, k nimž správní orgán dospěl při hodnocení rozhodujících skutečností, nejsou v rozporu se zásadami logického myšlení a uvažování. Tím jsou zároveň i vymezeny meze přezkumné činnosti soudu ve správním soudnictví, pokud jde o správní uvážení. Úkolem soudu tak není nahradit správní orgán v jeho odborné kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav řádným procesním postupem, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem. Pokud jsou tyto předpoklady splněny, nemůže soud z týchž skutečností vyvozovat jiné nebo přímo opačné závěry.
38. Námitka, v níž žalobci brojili proti názoru správních orgánů opírajícího se o zásadu jednotnosti státního občanství rodiny, neobstojí i z dalšího důvodu. Předmětem nyní posuzovaného řízení a rozhodnutí byla jednota českého státního občanství, správní orgány ani soud tedy neřešily otázku možného dvojího státního občanství kteréhokoliv z obou žalobců. Skutečnost, že nic nebrání tomu, aby nezletilé žalobkyni zůstalo i státní občanství Ruské federace, není z pohledu zachování jednotnosti státního občanství v rámci rodiny relevantní, protože žalobkyně se domáhala udělení českého státního občanství, a i kdyby

byla v řízení sama (bez ohledu na výsledek řízení jejího otce) uspěla, nebyla by v otázce českého občanství jednotná s dalšími členy své rodiny.

Závěr a náklady řízení

39. Městský soud v Praze po provedeném řízení dospěl k závěru, že úvahy žalovaného správního úřadu jsou dostatečné, logické a mají oporu v konkrétních zjištěných a náležitě popsanych údajích. Městský soud v Praze tak má za to, že žalovaný správní orgán se dostatečným způsobem vyjádřil k argumentaci žalobců a své úvahy náležitě zdůvodnil. Na základě toho soud dospěl k závěru, že se správní orgány žádného z žalobci vytýkaných procesních pochybení nedopustily a proto žaloby jako nedůvodné podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ve společném řízení zamítl.
40. O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož žalobci, vzhledem k tomu, že nebyli ve věci úspěšní, nemají právo na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení. Žalovanému, kterému by právo na náhradu účelně vynaložených nákladů podle výsledku řízení náleželo, žádné náklady řízení, nad rámec jejího běžného výkonu úředních činností, nevznikly. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. května 2020

Mgr. Marek Bedřich

předseda senátu